

Guide on Digital transborder Entrepreneurship strategies in business environment

5. poglavje : Učinkoviti načini negotovinskega plačevanja za podjetja v evropskih državah.....	3
Predstavitev	4
Teoretični del - GRČIJA	4
Viri	6
Teoretični del - ROMUNIJA	6
Viri	8
Teoretični del - POLJSKA	8
Viri	9
Teoretični del - ŠKOTSKA	9
Viri	11
Teoretični del – SLOVENIJA.....	12
Viri	14

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

To delo je licencirano z mednarodno licenco Creative Commons Priznanje avtorstva 4.0.

5. poglavje : Učinkoviti načini negotovinskega plačevanja za podjetja v evropskih državah

Nova digitalna doba in vloga e-trgovine sta po vsem svetu spodbudili potrebo po brezgotovinskih načinih plačevanja. V obdobju pandemije in zdravstvene krize zaradi izbruha COVID-19 se je v okviru digitalne preobrazbe povečala uporaba transakcij e-poslovanja in brezgotovinskih plačil. Hkrati so se podjetja soočila s potrebo po razvoju spletnih strani in e-trgovin, hkrati pa so se pojavile digitalne denarnice (e-denarnice), ki so olajšale spletne transakcije.

Evropska unija je celo sprejela nov zakon, ki naj bi bistveno olajšal čezmejno e-trgovanje, da bi se izognili geografski izključenosti ali jo izključili, hkrati pa potrošnikom omogočili boljši dostop. Sprejela je tudi zakonodajo za izboljšanje varstva potrošnikov in varstva osebnih podatkov (GDPR) ter pripravila osnutek varnostnih smernic za izdelke, ki se prodajajo na spletu, in za izboljšanje kibernetske varnosti.¹

V letu 2018 se je uporaba brezstičnih transakcij v evroobmočju povečala za 8 %. Naslednje leto, leta 2019, bodo po podatkih portala Statista Islandija, Švedska, Norveška, Danska in Združene države Amerike v letu 2019 uporabljale manj gotovine, medtem ko bodo države južne Evrope ter Nemčija, Avstrija in Slovaška uporabljale predvsem gotovino.

Brezgotovinsko poslovanje se je v številnih sektorjih trgovine po vsem svetu hitro širilo. Digitalna plačila s karticami ali aplikacijami so zdaj tako splošno sprejeta, da nekateri trgovci na drobno dejansko ne sprejemajo gotovine. Hitro se je povečala tudi uporaba elektronskih denarnic, zlasti v mladosti. Hkrati jim številne banke omogočajo brezstično plačevanje prek mobilne naprave ali pametne ure.

V teh aplikacijah lahko uporabniki shranjujejo svoje kartice, opravljajo hitre transakcije in vodijo evidenco prejšnjih transakcij. Plačila se običajno izvajajo prek kod NFC ali QR.

Brezgotovinsko plačevanje ne skrajša le časa plačevanja, temveč zagotavlja tudi rešitev za goljufije in neprijavljene nakupe, zaradi katerih nastajajo davčne luknje. Ta način plačevanja bo okrepil tudi mala podjetja, saj bodo lahko zlahka in hitreje kupovala in prodajala. Če je podprto e-nakupovanje, imajo hkrati ljudje tudi iz oddaljenih območij dostop do izdelkov in storitev podjetja, spletne trgovine pa so odprte za poslovanje 24 ur na dan.

Dva od treh evropskih potrošnikov pravita, da zdaj uporabljata brezstično plačevanje pogosteje kot pred začetkom pandemije Covid-19 in da zdaj raje plačujeta na ta način, kaže raziskava. Rezultati raziskave kažejo, da so vsa

---

¹[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/649341/EPRS_BRI\(2020\)649341_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/649341/EPRS_BRI(2020)649341_EN.pdf)

brezstična kartična plačila v zadnjih 12 mesecih predstavljala četrtno vseh transakcij v trgovinah po Evropi (25 %) in da "Evropejci vse bolj prehajajo na digitalne načine plačevanja, leta 2021 pa jih bo osem od desetih v e-trgovinah.

Za podjetje je zelo pomembno, da pozna potrebe trga in se jim prilagaja. Zlasti ob izbruhu pandemije so se morala podjetja prilagoditi novim razmeram in se preseliti na internet.

Predstavitev

Katere so prednosti brezgotovinskega plačevanja za podjetja?

Brezgotovinsko poslovanje prinaša podjetjem številne prednosti. Na začetku je velik odstotek potrošnikov v Evropi uporabljal kartice in izjavil, da ni opravil nobenega nakupa, ker poslovalnica ni sprejemala kartic. Podjetja imajo tako dostop do večjega občinstva, hkrati pa ohranjajo svoj ugled. Poleg tega je plačilo hitrejše, saj brezstične kartične transakcije v povprečju trajajo le 3-5 sekund. V tem primeru se lahko potrdilo pošlje po elektronski pošti, kar prihrani čas, hkrati pa je odlična okoljska rešitev glede na število potrdil, ki jih podjetje natisne. Nenazadnje zagotavljajo varnost transakcij tako za potrošnika kot za podjetje, saj se vsaka transakcija samodejno spremlja in evidentira. Seveda so se s povečanjem števila brezgotovinskih transakcij pojavili izzivi in vprašanja goljufij, zasebnosti in digitalnega razkoraka, na primer tveganje kibernetских napadov.

Vendar je EU pred kratkim sprejela Direktivo o plačilnih storitvah 2 (PSD2) o strogem nadzoru, da bi povečala varnost e-trgovine in zmanjšala tveganje goljufij za stranke in podjetja. Poleg tega številna podjetja za zmanjšanje deleža goljufij uporabljajo dvostopenjsko varnost.

Vsako uspešno podjetje se zaveda, kako pomembno je zagotoviti dobro uporabniško izkušnjo. Brezstično plačevanje lahko pomaga s skrajšanjem čakalnih dob in zmanjšanjem količine papirjev. Zato so brezstična plačila idealna za restavracije in trgovine, kjer je čakalna doba strank običajno daljša. Poleg tega podjetja, ki sprejemajo brezstična plačila, dokazujejo, da so v koraku z najnovejšo tehnologijo in so občutljiva na spreminjajoče se potrebe svojih strank. Pri brezgotovinskem poslovanju ima lahko podjetje Brezstični čitalnik kartic ali plačilni terminal in spletna trgovina.

Teoretični del - GRČIJA

Elektronska plačila so v naši državi v primerjavi z gotovino vedno bolj razširjena. Ta premik se je še okrepil med pandemijo, zaradi česar je treba ta plačila opraviti takoj, vse dni in ure v letu. Elektronsko plačilo je treba zaključiti, potrditi, tako kot pri plačilu z gotovino (Naftemporiki, 2021).

Uporaba kartic predstavlja 52,6-odstotni delež brezgotovinskih plačil v Grčiji, kar presega ustrezno evropsko povprečje, ki znaša približno 49 %. Poročilo Evropskega sveta za plačila z naslovom "Grška plačilna krajina", ki beleži vseevropski potek brezgotovinskih plačil, ugotavlja, da so se v Grčiji kartična plačila v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 povečala za 24,9 % (november 2019). Uporaba spletnega bančništva se je v Grčiji od prejšnjega leta znatno povečala, in sicer za 59,4 %, plačila z elektronskim denarjem pa predstavljajo 3 % "kolača" brezgotovinskih transakcij. Enak odstotek za Evropo znaša 3,6 %, kar kaže na skok, ki ga je Grčija zabeležila pri plačilih zunaj fizične bančne poslovalnice (Malliara, 2019).

Zaradi vse večje priljubljenosti kartičnih plačil ali drugih alternativnih metod ni presenetljivo, da se je število terminalov za sprejem plačil na prodajnih mestih v obdobju 2018-2020 v številnih državah srednje in vzhodne Evrope povečalo za 20 % (za približno 376.000 terminalov), v Grčiji pa za 17 % (za približno 116.000 terminalov). V vseh državah se je število terminalov POS od leta 2018 do leta 2020 povečalo, pri čemer so največje povečanje zabeležile Češka (49 %), Albanija (40 %), Ukrajina (31 %) in Romunija (25 %). Grčija je trg z največjo porazdelitvijo POS za leto 2020, ki je ocenjena na 76 132 na milijon prebivalcev. V zvezi s tem se zdi, da terminali POS, ki se uporabljajo za sprejemanje elektronskih plačil, v zadnjih letih beležijo precejšnje povpraševanje zaradi enostavne uporabe, povečanja elektronskih plačil, večje donosnosti naložb in - v nekaterih primerih - zaradi zakonskih obveznosti (Fortunegreece, 2021).

Poleg načinov plačevanja na prodajnih mestih, ki so običajno povezani z banko, so grška podjetja začela uporabljati tudi druge učinkovite načine brezgotovinskega plačevanja, da bi ustregla svojim strankam.

- **PayPal** je spletni plačilni prehod, ki omogoča prenose denarja prek interneta. PayPal je spletna alternativa tradicionalnim metodam, kot so čeki in plačilni nalogi. PayPal ne zahteva dodatnih (po možnosti dragih) varnostnih ali šifrirnih ukrepov za spletno mesto podjetja, je mednarodno priznana storitev in zaupanja vredna plačilna platforma, nenazadnje pa lahko vsakdo plačuje s kreditno ali debetno kartico, tudi če nima računa PayPal.
- **Skrill**, je podobno kot PayPal spletni plačilni prehod, ki omogoča prenose denarja prek interneta. Njegove prednosti so menjalni tečaj, saj ponuja plačila v 40 valutah in 200 državah, je uveljavljen v Evropski uniji in ponuja politiko Skrill VIP: če transakcije vašega podjetja v četrletju presežejo 6 000 EUR, samodejno prejmete privilegije računa Skrill VIP.
- Grško podjetje **Viva Wallet** je institucija za izdajo elektronskega denarja z licenco grške centralne banke. Podjetjem ponuja skoraj vse storitve, ki jih ponujajo servisi, ima pa tudi nekatere, po katerih izstopa. Najpomembnejša dodatna ugodnost je možnost uporabe POS (prodajnega mesta - blagajne) za trgovine in storitvena podjetja, ki je povezana z vašo elektronsko

denarnico in omogoča sprejemanje elektronskih plačil za vašo trgovino ali storitveno podjetje (Ergoq, 2021).

Viri

ErgoQ. (2021). *Ηλεκτρονικές πληρωμές επιχειρήσεων. (Electronic business payments)* ErgoQ. Retrieved February 9, 2022, from <https://ergoq.gr/ilektronikes-pliromes-epichiriseon-emporiou-ke-ipiresion/>

Fortunegreece. (2021, November 29). *Η Ελλάδα αποτελεί την αγορά με την υψηλότερη κατανομή pos για το 2020. (Greece is the market with the highest pos allocation for 2020.)* Fortunegreece.com. Retrieved February 9, 2022, from <https://www.fortunegreece.com/article/i-ellada-apoteli-tin-agora-me-tin-ipsiloteri-katanomi-pos-gia-to-2020/>

<https://www.youtube.com/watch?v=e9HEzK7M22Q>

Malliara, N. (2019). *Άλμα στις πληρωμές χωρίς μετρητά στην Ελλάδα. (Skyrocketing in cashless payments in Greece)* Capital.gr. Retrieved February 9, 2022, from <https://www.capital.gr/oikonomia/3399797/alma-stis-pliromes-xoris-metrita-stin-ellada>

Morfidis, S. (2022, January 31). *Παγκόσμιο ψηφιακό όνειρο \$2 δισ.: Η JP Morgan επενδύει στην ελληνική Viva Wallet. (\$2 billion global digital dream: JP Morgan invests in Greek Viva Wallet)* ProtoThema. Retrieved February 9, 2022, from <https://www.protothema.gr/greece/article/1206748/pagosmio-psifiako-oneiro-2-dis-dolarion-i-jp-morgan-ependuei-stin-elliniki-viva-wallet/>

Naftemporiki. (2021). *Ηλεκτρονικές πληρωμές: Τι αλλάζει από αύριο. Ειδήσεις από την Ελλάδα και τον Κόσμο. (Electronic payments: What changes from tomorrow. News from Greece and the World)* Βίντεο, multimedia, Χρηματιστήριο, Πρωτοσέλιδα. Retrieved February 9, 2022, from <https://m.naftemporiki.gr/story/1809591/ilektronikes-pliromes-ti-allazei-apo-aurio>

Teoretični del - ROMUNIJA

Tudi če Covid 19th pandemija je v Romuniji povzročila povečanje izbire spletnih plačil, ljudje pa še vedno neradi razmišljajo vsaj o plačilih s kreditnimi karticami.

Ko govorimo o spletnem nakupovanju in glede na rezultate izvirne raziskave, ki jo je opravila Univerza za ekonomske študije v Bukarešti v

2020² obstajajo segmenti, ki kupujejo na različne načine, kot so:

- Vsaj enkrat na teden - 16,2%
- 1-3-krat na mesec - 36,7%
- Naključna frekvenca - 41,8%

Najpomembnejši razlogi za nakup prek spleta so:

- Varčevanje s časom - 70,2%
- Primerjava izdelkov - 51,9%
- Veliko različnih izdelkov - 51,3%
- Ceneje na spletu - 48,3%

Kako spletni kupci plačajo svoj nakup, je glede na isto raziskavo:

- Plačilo po povzetju -75%
- Na spletu s kartico - 56,3%
- Z gotovino v trgovini - 15,2%
- S kartico v trgovini -14,0%
- Druga plačila

Ta način plačila in nizka raven spletnih plačil imata nekaj razlogov, kot so sreča zaupanja pri zagotavljanju podatkov o kartici, dolg čas za izterjavo denarja ob vračilu blaga ali storitev, strah pred goljufijo.

Povedati moramo, da so se med pandemijo COVID 19 stvari spremenile. Poleg tega se je število oseb, ki kupujejo prek spleta, povečalo zaradi omejitev pri nakupovanju v kamnitih trgovinah ali zaradi nevarnosti okužbe z virusi. Vsekakor pa je najbolj priljubljen način plačila še vedno plačilo po povzetju.

Družbi Cargus Romania in Alpha Bank Romania sta podpisali partnerstvo, da bi na lokalnem trgu zagotovili najnaprednejšo plačilno rešitev za sprejemanje kartic za dostavne storitve.

Alpha PhonePOS je prva aplikacija romunske banke, ki lahko mobilno napravo z operacijskim sistemom Android spremeni v POS terminal in omogoča brezstično sprejemanje plačil z debetno in kreditno kartico ali prek drugih naprav, opremljenih z NFC. Z integracijo te nove tehnologije v terminale PDA z operacijskim sistemom Android bo Cargus svojim strankam omogočil dostop do prilagodljivega in varnega načina plačila s kartico ob dostavi brez dodatne opreme.

Posebnost romunskega trga pa je, da potrošniki pri spletnih nakupih pogosto plačujejo z gotovino. Po podatkih podjetja Cargus kar 65 % vseh spletnih kupcev pri dostavi pošiljke izbere možnost nakupa po povzetju.

---

² Romanian consumer Behaviour and payment Choice in Online Shopping . A Marketing Perspective – Original research Mihaela Constantinesc PhD, Andreea Orindaru , Daniela Ionita, Stefan – Claudiu Caescu

Plačilo pošiljke pri Cargusovem kurirju je enako preprosto kot plačilo v trgovini. Izvedete ga lahko z brezstično plačilno kartico, telefonom z digitalno denarnico ali drugo nosljivo napravo z brezstično možnostjo. Plačilni instrument bo prebran s pomočjo funkcije Near.

¹¹ Romanian consumer Behaviour and payment Choice in Online Shopping. A Marketing Perspective – Original research Mihaela Constantinesc PhD, Andreea Orindaru, Daniela Ionita, Stefan – Claudiu Caescu.

Viri

<https://business-review.eu/news/romania-ranks-fifth-in-europe-in-terms-of-popularity-of-contactless-payments-184738>

<https://www.cargus.ro/en/cargus-first-courier-company-in-romania-that-uses-a-pin-on-glass-solution-alpha-phonapos-provided-by-alpha-bank/>

Teoretični del - POLJSKA

Na Poljskem obstaja razlika med zaračunavanjem podjetju in posameznim strankam, pri čemer je treba vedeti, da mora imeti posamezna stranka možnost izbire načina plačila (z gotovino ali brezgotovinsko). Ne smete pozabiti na januar 2023, ko bo veljala omejitev pri plačilu nad 20 tisoč PLN - vsako plačilo nad tem zneskom mora biti izvedeno v obliki brezgotovinskega plačila, neposredno na bančni račun podjetja.

Od leta 2022 bo morale vsako podjetje, ki beleži prodajo z blagajno in kupcem prodaja svoje izdelke, zagotoviti brezgotovinski način plačevanja. Predpisi to zelo zaostrejejo, vendar je na voljo nekaj rešitev: strankam morate zagotoviti enega od naslednjih načinov: plačilo BLIK, neposredni prenos denarja na vaš bančni račun in plačilo z debetno/kreditno kartico.

Finančne poravnave med podjetji so lažje. Če jim prodate svoje izdelke ali storitve, lahko plačilo poravnate na dva načina, če je plačilo do 15 tisoč PLN, lahko prejmete gotovino, vsako transakcijo nad tem zneskom pa je treba plačati z denarnim nakazilom neposredno na bančni račun podjetja. Upoštevajte, da se bo od leta 2023 znesek gotovinskega plačila med podjetji zmanjšal na 8 tisoč PLN.

Pomembno obvestilo: Podjetje mora vaš denar prenesti s svojega bančnega računa na vašega. Prav tako bodite pozorni na valuto plačila, da ne

presežete 15 tisoč PLN (8 tisoč v letu 2023) gotovinskega plačila, pretvorjenega v PLN.

Viri

<https://www.biznes.gov.pl/pl/portal/001266#2>
<https://www.wib.org.pl/wp-content/uploads/2021/10/211021-badanie-Platnosci-bezgotowkowe-oczami-Polakow-2021.pdf>
<https://bankomania.pkobp.pl/finanse/bankowosc-internetowa-i-mobilna/reszty-nie-trzeba-czyli-transakcje-bezgotowkowe/>
<https://energia.rp.pl/sponsorowane/art17103161-platnosci-bezgotowkowe-to-przyszlosc-i-bezpieczenstwo>
<https://www.computerworld.pl/news/Platnosci-juz-wkroczyly-w-nowa-ere,435051.html>
<https://www.polcard.pl/>
<https://bezgotowki.pl/o-programie/>
<https://bezgotowki.pl/poradnik/>
<https://polskabezgotowkowa.pl/badania-i-analazy>

Teoretični del - ŠKOTSKA

Združeno kraljestvo je sprejelo pomembne ukrepe za prehod v brezgotovinsko družbo. Raziskava, ki jo je izvedla spletna stran o financah money.co.uk, je Združeno kraljestvo uvrstila na četrto mesto med brezgotovinskimi državami v Evropi. Več kot devet od desetih britanskih državljanov, starejših od 15 let, ima debetno kartico, 65 % pa kreditno kartico.³ Poleg tega je raziskava družbe Mastercard pokazala, da v Združenem kraljestvu ljudje pri sebi nimajo gotovine, saj večina podjetij ponuja možnost plačevanja s kartico. Kreditne in debetne kartice so dve najbolj priljubljeni možnosti plačila, PayPal pa je na tretjem mestu. Poleg tega je 27 odstotkov kupcev izjavilo, da niso opravili nakupa, ker niso mogli plačati s kartico, temveč le z gotovino. Junija je bilo v Združenem kraljestvu opravljenih 1,8 milijarde transakcij z debetnimi in kreditnimi karticami, kar je 42,4 % več kot junija 2020 in 15,8 % več kot junija 2019.⁴ Zlasti v obdobju Covid-19, leta 2020, so se gotovinske transakcije zmanjšale za 35 %.⁵ Potrošniki so za nakupe v državi začeli uporabljati debetne in kreditne kartice ter digitalne denarnice. Zato ima zdaj ta način plačila večina podjetij, medtem ko nekatera sploh ne sprejemajo gotovine. Za brezstične

³ <https://squareup.com/gb/en/townsquare/cashless-payments-guide>

⁴ <https://www.nationalworld.com/lifestyle/money/cashless-society-should-the-uk-replace-cash-with-digital-transactions-for-good-3418463>

⁵ <https://www.theguardian.com/business/2021/jun/16/cashless-society-draws-closer-with-only-one-in-six-payments-now-in-cash>

transakcije se je aprila 2020 omejitev za plačilo s tap and pay povečala s 30 na 45 funtov, zdaj pa znaša 100 funtov.

¹² <https://squareup.com/gb/en/townsquare/cashless-payments-guide>

¹³ <https://www.nationalworld.com/lifestyle/money/cashless-society-should-the-uk-replace-cash-with-digital-transactions-for-good-3418463>

¹⁴ <https://www.theguardian.com/business/2021/jun/16/cashless-society-draws-closer-with-only-one-in-six-payments-now-in-cash>

Nedavna študija, ki jo je financiral Link, je pokazala, da bodo gotovinska plačila v naslednjih 15 letih predstavljala celo 10 % vseh transakcij. Ista raziskava trdi, da je potrebna nova, učinkovitejša gotovinska infrastruktura, ki bo ohranila gotovino v obtoku tako dolgo, kot družba meni, da je potrebno. K temu prispeva tudi dejstvo, da ljudje z nizkimi dohodki, ki živijo na podeželju, ali starejši ljudje še vedno uporabljajo gotovino, zato je treba pripraviti načrt tudi zanje. Teh ljudi je približno 8 000 000.

V zadnjem času pa je vse bolj priljubljena tudi uporaba digitalnih denarnic. Digitalne denarnice so v prihodnosti predvidene celo za konkurenčne kartice na trgu plačilnih metod. Trenutno so najpogostejše možnosti PayPal, Google Pay. Trenutno je Združeno kraljestvo edina evropska država, v kateri je podprta storitev preverjanja naslova (AVS). Prav tako je prisotna močna podpora založnikov za 3D Secure. UK Finance, sindikat, ki zastopa plačilno in finančno industrijo v Združenem kraljestvu, je sporočil, da bo država dvignila mejo brez provizije s 15 funtov (17,43 USD) na 45 funtov (52,29 USD).⁶ Britanski kupci so leta 2020 opravili 9,6 milijarde brezstičnih plačil, kar je 12 % več kot prejšnje leto. (2021). Nenazadnje so tudi dobrodelne organizacije začele raziskovati čitalnike kartic "klikni in daruj", da bi povečale donacije.

Pri podjetjih je provizija, ki jo zaračunajo za plog denarja, pogosto dražja od provizije za kartično transakcijo. To je nujno, da podjetja ostanejo konkurenčna. Celo v Združenem kraljestvu, kjer se je včasih plačevalo z gotovino, se zdaj plačuje s karticami. Podjetja morajo pripraviti strateški poslovni načrt, ki vključuje brezgotovinske načine plačevanja. Obstaja več možnosti za sprejemanje brezgotovinskih načinov plačevanja, kot sta iZettle in Worldpay.¹⁵ Ta strategija mora vključevati integracijo sistema epos (integriranega in neintegriranega), spletne trgovine in pregledov, digitalnih denarnic ter jih oceniti na podlagi izkušnje strank in skupnega časa transakcije.⁷

---

⁶ <https://www.ukfinance.org.uk/news-and-insight/blogs/further-increase-contactless-payments-limit-good>

⁷ <https://www.opayo.co.uk/blog/cashless-payment-systems>

Nekatere digitalne denarnice, ki so še posebej priljubljene, so: Google Pay, Apple Pay, PayPal, Flint, PaySimple, Stripe, Square in Venmo.

¹⁵ <https://www.wellersaccountants.co.uk/blog/now-is-the-time-to-prepare-your-business-for-cashless-payment>

¹⁶ <https://www.opayo.co.uk/blog/cashless-payment-systems>

- Glede potrebe po brezgotovinskem plačevanju si lahko ogledate naslednji videoposnetek;

- Več o brezgotovinski družbi si lahko preberete tukaj; <https://www.askattest.com/blog/research/british-consumers-are-ready-to-embrace-a-cashless-future>

Viri

de Best, R. (2021, December 15). *Mobile payments in the United Kingdom (UK) - statistics & facts*. Statista

<https://www.statista.com/topics/6757/mobile-payments-in-the-uk/#dossierKeyfigures>

Walsh, S. (2020, June 25). *A Guide to Using Cashless Payments in Your Business*. Square.

<https://squareup.com/gb/en/townsquare/cashless-payments-guide>

Gibson, J. (2021, June 14). *How Revolut Business Is Making Life Easier For Start-Ups And SMBs*. Forbes.

<https://www.forbes.com/sites/revolut-business/2021/06/14/how-revolut-business-is-making-life-easier-for-start-ups-and-smbs/?sh=69b99d5d43a5>

Worldline. (2021, March 1). *Prepare Your Small Business for Cashless*

Payments.

<https://www.bambora.com/articles/prepare-your-small-business/>

European Parliament (2020) *The rise of e-commerce and the cashless society*

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/649341/EPRS_BRI\(2020\)649341_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/649341/EPRS_BRI(2020)649341_EN.pdf)

Revolut's website: <https://www.revolut.com>

Business Pricing. (n.d.). Revolut Business

<https://www.revolut.com/business/business-account-plans>

Teoretični del – SLOVENIJA

S pandemijo koronavirusa so se močno spremenile naše potrošniške in plačilne navade. Novi pogoji in življenjske razmere so ustvarili nove trende, ki bodo imeli vpliv tudi na prihodnjo družbo in generacije.

Pred pandemijo je bil izbor načina plačila med karticami, gotovino ali mobilno denarnico predvsem spontana odločitev, odvisna od preferenc posameznika. Vendar temu v zadnjem času ni več tako. Sedaj v ospredje stopa negotovinsko plačevanje. Prevlada skrb za zdravje posameznika. Potrošniki smo prevzeli nove navade, povezane z varnostjo in higieno med samim postopkom izvedbe plačila.

Zaradi zaprtja prodajnih mest in trgovin se sedaj večina nakupov opravi prek spleta in v mobilnih aplikacijah. Spremenile pa se niso samo navade, kako, kaj in kje kupujemo, torej nakupovalne navade, spremenile so se tudi navade, kako plačujemo za kupljeno blago ali storitve. Koronavirus je bistveno prispeval k digitalizaciji ter povečanju negotovinskega plačevanja ter k pospešeni uporabi mobilnih plačil in mobilnih denarnic (Rolfe, 2020 kot je navedeno v Šuster, 2021, str. 48-49).

Uporaba mobilnih denarnic je izjemno varna. Mobilne denarnice uporabljajo več varnostnih standardov in mehanizmov in so prav zato varnejše od fizičnih plačilnih kartic. Magnetni trak na hrbtni strani fizične plačilne kartice je lahko berljiv z magnetnimi skenerji, kar pomeni večjo možnost kraje in zlorabe podatkov. Varnostni vidik je ključnega pomena razvijalcev in izdajateljev mobilnih denarnic, saj gre za občutljive podatke o imetniku in njegovih financah, ki sicer zlahka postanejo tarča goljufij. Varnostna tehnologija mobilnih denarnic se nenehno izboljšuje in nadgrajuje, vendar je kljub temu veliko ljudi še vedno skeptičnih glede varnosti njihove uporabe. Varnostna tehnologija mobilnih denarnic vključuje močno dvostopenjsko avtentikacijo. To pomeni avtentikacijo z uporabo dveh ali več elementov, ki spadajo v kategorijo znanja uporabnika (nekaj, kar ve samo uporabnik), lastnine uporabnika (nekaj, kar je v izključni lasti uporabnika) in neločljive povezanosti z uporabnikom (nekaj, kar uporabnik je), ki so

med seboj neodvisni. To pomeni, da kršitev enega elementa ne zmanjšuje zanesljivosti ostalih. Ti elementi so zasnovani tako, da varujejo zaupnost podatkov, ki se preverjajo. Večina mobilnih denarnic v postopku uporabe zahteva PIN, prstni odtis ali drug biometrični podatek. Biometrična overitev je varnostni ukrep, ki z biometričnimi značilnostmi preveri identiteto osebe, ki poskuša dostopati do naprave. Biometrične značilnosti so edinstvene biološke in fizične lastnosti posameznika, ki jih je izjemno težko ponarediti. Dodatni varnostni mehanizem mobilnih denarnic, ki uporablja tehnologijo vrhunske varnosti in zaščite podatkov, je sistem tokenizacije. To je sistem izmenjave dinamičnih žetonov, ki se uporabljajo namesto dejanske številke kartice, tako se ti ne shranjujejo v telefon ali pošiljajo trgovcu (Šuster, 2021, str. 65).

Ponudba mobilnih denarnic v Sloveniji

Brezstično plačevanje z mobilno denarnico je alternativa plačilnim karticam. V Sloveniji mobilne denarnice ponujajo večina bank, trgovci in telekomunikacijska podjetja v okviru svoje blagovne znamke. Za podjetja je ta možnost enostavna, hitra in cenejša. V nadaljevanju lahko najdete nekaj najbolj znanih mobilnih denarnic in kratek opis.

- **mBills:** <https://www.mbills.si/>
- **VALÚ:** <https://www.valu.si/>
- **M Pay:** <https://www.mercator.si/aktualno/mobilna-denarnica-moj-m/>
- **Mobilne denarnice slovenskih bank** (Meško, 2019)

Mobilne denarnice fintech velikanov

Na trgu je na voljo veliko mobilnih denarnic različnih ponudnikov, ki ponujajo široko paleto različnih plačilnih in drugih storitev. Med seboj ves čas tekmujejo za tržni delež in s ponudbo vedno bolj inovativnih storitev. V svetu so najbolj prepoznavni izdajatelji mobilnih denarnic: Google Pay, PayPal, Apple Pay, Samsung Pay, Amazon Pay, Alipay, Facebook Pay, Venmo, Zelle, VeChat Pay in drugi (Šuster, 2021, str. 52).

Primeri:

Na osnovi analize uporabniške izkušnje sta bili preverjeni funkcionalnost in delovanje mobilne denarnice, izdane s strani slovenske banke. V nadaljevanju so povzeti vtisi o uporabi. Zaradi vedno večjega števila digitalnih izzivalcev trenutne razmere bankam zagotovo niso naklonjene. Prav tako se soočajo z regulatornimi spremembami in odprtim bančništvom ter povsem novo generacijo komitentov, ki imajo vedno višja pričakovanja. Generacija Z ali digitalni nomadi želijo hitre in priročne storitve, dostopne na mobilnih napravah. Povzamemo lahko, da je za pozitivno uporabniško izkušnjo pomembna enostavnost uporabe aplikacije mobilne denarnice ter prijazen uporabniški vmesnik. Ker gre za storitve, povezane s financami, to

področje ne dopušča veliko prostora za napake. Opazovana bančna mobilna denarnica ponuja odlične in visokokakovostne plačilne storitve, vendar hkrati manj storitev, ki stranki pomenijo dodano vrednost v smislu organizacije in optimizacije časa, kot so: nakupi vozovnic, vstopnic, hramba dokumentov in drugo (Šuster, 2021, str. 66).

Viri

Meško, A. (2019). Mobilne denarnice nadomeščajo plačilne kartice. Zveza potrošnikov Slovenije. <https://www.zps.si/index.php/osebne-finance-sp-1406526635/kartice/9804-mobilne-denarnice-nadomescajo-placilne-kartice-9-2019>

Šuster, S. (2021). Mobilne denarnice. Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru. <https://dk.um.si/Dokument.php?id=149899>